

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

Az országos magyar gazdasági egyesület tagjai ingyen kapják.

Nem tagoknak előfizetési díj:
Egész évre 20 korona, félre 10 korona, negyedévre 5 korona.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdonja.

Az egyesületi tanács felügyellete a láti:
Főszerkesztő és kiadó: Forster Géza az OMGE igazgatója.
Főszerkesztő: Szilassy Zoltán az OMGE elnöke.
Társasági titkár: Buday Barna az OMGE titkára.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest (Köztelek), Üllői-út 25. szám.

Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

Lapunk megszerezhető:

1. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesületbe való belépés által, mi a tagsági nyilatkozatnak aláírása és az egyesülethez (Budapest, IX., Üllői-út 25., I. em.) való küldése által történik. Egyesületi tagok a lapot évi tagdíjuk (20 K.) fejében ingyen kapják.

2. Előfizetés után előfizetési ár:
egész évre 20 korona
félre . . . 10 "
negyedévre 5 "

Az előfizetési összegek a „Köztelek” kiadóhivatalához (Budapest, IX. ker., Üllői-út 25. földszint) küldendők.

AZ OMGE. KÖZLEMÉNYEI.

Ülésnapok a Körtelken.

1900. jan. 24. d. e. 10 ó. Díjlovaglás és díjgratát rendező bizottság ülése.

1900. január hó 31. d. u. 4. ó. OMGE. tanácsulése.

1900. jan. 31. d. u. 4^{1/2} ó. OMGE. igazgató-választmányi ülése.

Meghívó

az

Országos Magyar Gazdasági Egyesület
igazgató-választmányának

1900. január hó 31-én (szerdán) d. u. 4^{1/2} órakor a „Körtelken” tartandó üléseire.

F. tárgyak:

1. Mult ülés jegyzőkönyvének bemutatása.

2. Két hitelesítő tag kiküldése.

3. Meghalt és kitéptett tagok bejelentése.

4. Új tagok felvétele.

5. Tagsági ügyek.

6. Tagsági hátralékok törlése.

7. Egy-egy tag kiküldése a Gazdák Biztosító Szövetkezte igazgatóságáé és felügyelőbizottságába.

8. Gazdák Biztosító Szövetkezetének kérelmei.

9. Csáky Petronella-féle ösztöndíjakra kijelölések.

10. Köztelek újjáépítése tárgyában tett felterjesztése a pénzügyminiszter válasza.

11. Díjgratás ügye.

12. Gépkísérleti állomás ügye.

13. Ugron Zoltán beadványa: burgonyavetőmag kedvezményes szállításának kiközlése tárgyában.

14. Magközvetítő-osztály üzletszabályzatának bemutatása.

Tudományi szemlék:

Földmivvelésügyi miniszter: a gyümölcsfajtenyésztéssel foglalkozó a jutalomban részesült tanítók névsorát közli.

Földmivvelésügyi miniszter: cserebogarak irtására vonatkozó utmutatást küldi.

Forster Géza s. k.
igazgató.

XVII. tenyészállatvásár.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület a nagyméltóságú földmivvelésügyi miniszter támogatásával a f. évi márczius hó 11. és 12-ik napján tartja meg díjazással egybekötött XVII. tenyészállatvásárját, a budapesti Tattersall r.-társaság istállóiban (Külső-Kerepesi-út), keleti pályaudvarral szemben.

A tenyészállatvásárra hozható: szarvasmarha juh és sertés.

Különösen ajánlható tenyészjuhok felhozatala, amelyek iránt a kereslet

rendkívül élénk. Ugyanez mondható az erdélyi jellegű szarvasmarháról is.

A vásárral kapcsolatosan gépkijállítás, műtrágya és abraktakarmány kijállítás is fog rendeztetni.

A vásár tervezete és a bejelentési izek az ismertebb tenyészülöknek már szétküldeték; a ki tévedésből nem kapott, az kérje a tervezet megküldését levelező-lapon a rendező-bizottságtól.

Minden a tenyészállatvásárra és gépkijállításra vonatkozó felvilágosítás és bejelentési izekkel készségesen szolgál az OMGE. titkári hivatala (Budapest, Köztelek).

A XVII. tenyészállatvásár rendező-bizottsága.

A telepítés kérdéséhez.*

A mindinkább tért foglaló telepítési kérdés egyike kétségtelenül a legfontosabb nemzetgazdasági problémáknak, melynek szerencse megoldásától függ nagyrészen állami-ságunk s a magyar nemzetiiség konzolidációja.

Az ujkor liberalis vívmányait, melyek az emberiség általános boldogulására irányítják, legúgyesebben a kapitalizmus használta ki.

Az előjogiban megnyirbált arisztokracia helyébe a plutokracia lépett, mely a felebaráti szeretetet — a kereszténység legmagasabb hittételét — nem valjja a gőnyebb embertársában csupán kizsárlására merev eszközélté.

* Kérészeleg helyt adunk aábbi aaktális fejtegetéseknak, anélkül azonban, hogy azokkal mindenben egyetértésnek.

Tavaszi MÜTRÁGYA szükségletünk

beszerzése végett forduljunk a

Magyar Mezőgazdák Szövetkezetéhez, Budapest, V., Alkotmány-u. 31.

Az agyeni tehetőség és iparkodás, a polgári és katonai erények becsé alább szállott, nem lévén képesek a kapitalizmussal versenyezni, a napaszám sorsa pedig mivel sem javult.

Innét az általános elégtelenség s a „bellum nihil habentium contra aliquod habentes” réme, mely a nemzetközi szocializmus nagyszorú szervezkedésében nyilvánul, ferde kinővéseiben pedig a kommunizmus és az anarchiának irányul.

Hazánkban a két év előtt váratlanul felmerült és nagy mérvet öltött paraszti szocializmus ugyanazon okokra vezethető vissza és csupán nyilvánulásában különböző, a földhözjárás követeléseiben ötvény konkrét alakot.

S ha figyelemre méltatjuk, hogy a tagosítások által mennyivel szaporodott az uribirtok s mily arányokban kevesebedett a paraszti föld, a földhözjárás óhajátának jogosultságát feltétlenül tagadni nem lehet.

A negyvennyolcas törvényhozás intencziója a jobbágyas felszabadításával egész más volt, mint azt az absolut kormány nemzetehető urbi patensivel keresztül vitte. A legelő és a maradványföldök felosztása és elkülönítése által addig közösen használt óriási területek a paraszteközök kiestek, mi által a parasztribirtok, mely már az időben is tulajdonmódig fertálytelkekre oszolva volt, 6-8 holdra apadt.

Igy szaporodott fel a csekély atyai telken többé meg nem elhető földműves proletariátus, melynek sorsa mindi kább alszállított, a mint a közép nemesi birtok csaknem egészen, az állami és nagybirtok nagyrésze pedig szinte áru és bérlet után a kapitalizmus kezébe jutott, meghonosítván azon szipolyozó gazdasági rendszert, mely emberben és földben egyaránt nem tekint egyebet, mint tőkénél minél jobban kamatoztatható anyagát.

Ké a föld, azé az ország! Ezen megdönthetetlen axióma mellett nemzeti fatumának kell venni, hogy egy agrári állam kormányának népképviselése, egy emberöltőn át közömbös nézethete, mint pusztul az állam gerinczét képező földbirtokos középosztályt s miként fogy a hazra drága földje azok talpa alul, kinek ahhoz nem a szipolyozó úterkedés, hanem a szülőföldön a megélhetés kapcsolatban a hazazeretelést csatlak.

Egy nagyszerű népmozgalom meglepő fellépésére volt szükség, hogy a nemzet sorsát intézői feliansza s egy alattban még saját sebzésgézés megelészében kitáruljon, mely erőtalanommal elnyomni, gyógyítását pedig előlézni többé nem lehet.

Az internacionális szocializmussal szemben a mi parasztnozgalmunk mégis annyiban kevésbé szűkebb, a mennyiben a földhözjárás nem jogosulatlan kívánásgal még segíteni lehet és pedig a telepítések által. Azt pedig kedvező momentumnak lehet tekinteni, hogy a földművelési miniszteri széklet jelenleg oly ember foglalja el, kit jelleme, szakértelme és humánus érzülete ezen nagy feladat megoldására képesíti.

Azon nem szerencsés eredmények után, melyek az állam eddigi telepítésével elért, legyalak odáig jutottunk, hogy látjuk mit és mit nem kell tennünk s hogy a kormány és

szakirodalom ezen fontos kérdésnél mindinkább behatóbban foglalkozik, azonban csak a kezdet elején vagyunk s a teendők egymásutánjára nézve sincs még megállapodás.

Legfontosabb, de egyszersmind legnehezebb megoldandó feladat a földbirtokos központosítási rekonstrukciója, nemcsak azért, mivel óriási pénzáradatokat követel, de fellogasom szerint azért is, mivel hiányzik azon — hogy úgy mondjam — emberi anyag, mely a nélkülözhetetlen szellemi, de még inkább anyagi kvalifikációnak bírna.

Egyelőre s további halasztás nélkül kivethetőnek tartom a még mindég hamu alatt izzó szocialis bajok orvoslását, melyeket egy rossz termés újból lángra lobbantathat — munkástelepek létesítése által, melyekben azon jobbet elemek, kiket csupán az elhagyottság vezetett a nemzetközi szocializmus karjaiba, újból meghonosítatának, hogy a hazához ismét ragaszkodás s azt nehéz napjaiban megvédő jó polgárok legyenek.

Ezen munkástelepek alakítását és berendezését pedig így kontemplálom: A népesebb, leginkább alföldi községek nagy kiterjedésű határaitban továbbá az állami és hibizomanyi latifundiumokon azok kiterjedése arányában — például száz család telepítésére kihatattik 300 hold, melyből minden telepes részére belsőségnek kihatattik 300 □-l, falu udvarára és utakra 25 hold, minden telepesnek 2 hold termőföld, a fenmaradó 50 hold jóvedelme a közös kiadások fedezésére fordítandó — ezenfelül a telepít minden család részére egyszerű lakoház épített.

Azon nagyszabású akció, melyet Beksis Gusztáv olyaténképp kontemplál, hogy a hibizomanyi alföldi nagy latifundiumok, határvideki erdőterületekkel felszereltesse, ezen munkástelepeknek szükséges föld kibocsátását, illetve elcsérlesztését sokkal könnyebben fogja lehetségessé tenni, mivel itt ezen nagybirtokoknak csupán kis része jön kérdébe, melyek betelepítéssel éppen a nagybirtokokon előforduló munkásiányt kalamitásban lesznek hivatra segíteni.

A pénzügyi mivellet pedig körülbelül ez lenne: Egy hold alföldi termőföld má értéke 500 korona, mely szerint a 300 magyar holdé 150 000 K., száz lakház építésére kell a 600 K. = 60 000 K., közlégi épület, mint iskola stb. 30 000 K., együttes érték 240 000 K., ebből egy családra 2400 K. esik, mely után 5% törlesztési kölcsön mellett 120 korona lenne évenként lerovandó; körülbelül annyi, mennyit évenként egy alföldi napaszám a lakásért a két hold szokásos kapás föld bérletére fizet, ami a községek melletti földek bérletét oly drágává teszi.

Teljesen oszton Sierbán urnak a „Köztelek” mult évi 85. számában megjelent jeles cikkének a telepítések természetére vonatkozó abbéli nézetét, hogy egészen más az eljárás, ha szocialis kérdések megoldásával, illetve általános gazdasági, vagy nemzetpolitikai szempontokból kívánjuk a telepítést létesíteni.

Ezen felgásból adtam elsőlégté a munkástelepek szervezésével a kérdés szocialis oldalának, különösen arra való tekintettel is, hogy é téren egy aktuális bajjal állunk szemben, melynek orvoslását halasztani veszedelmes

lehet, míg a többi kérdés ezen tulajdonsággal nem bír. Czélja pedig tervennek leginkább az, hogy a máris egész irodalmat képező elméleti fejtegetésekből, a kivételgés gyakorlati módozataira térjünk.

A munkástelepek felállítását még azon okból is az első teendők közé sorozom, mivel ezek berendezése egyszerű s mivel a telepesek önfentartási feltételei, vagyis a napaszám kereset, változtatást nem szenvednek.

A parcellázásnak is megvannak a prosperálási feltételei a nélkül, hogy a hibizomanyi birtokokra nyomást kellene gyakorolni; csupán a költötséget kell feloldani oly területekre, melyek egy hozandó telepitvényi törvény keretén belül feltételek mellett keletkezésének.

Nagyból és kisebb birtokok parcellázása már évek óta történik az ország különböző, de legáltal alföldi részeiben, de mivel ezeket leginkább a spekuláció vette kezébe, nem sok áldás van rajtuk és azon czélnak éppen nem felelnek meg, melyet a nemzetgazdasági érdek követel.

Egy sikerült magántelepítést volt alkalom közelebből megcsinálni a szarvasi jobbmódú gazdák által megvásárolt kondoroszi pusztában, melyek már másod kézből is jó drágán vettek, mégis mivel nem nyereszkezők bonnyították le ügyeit és sikerült a vételárnak csaknem felét a magyar földhitelintézet oltos pénzével kielégíteni, a Szarvasról a kirajrozott ma már egy csinos faluból mivelik egy jó tagn parcellákba beosztott és rendezett földjeit.

Ámde nem így történtek, és nem történnek ma sem a parcellázási eladások, de egészen úgy, mint azt Sierbán ur fenhivatkozott cikkének erre vonatkozó részében élethíven vázolja.

Ezen valóságos földuzorává fajult birtok spekulációinak legfőbb ideje, hogy a törvényhozás elejét vegye és szabályozza; majd csak azután fogják azon milliók, melyek a vidéki takarékpénztárakban elhelyezve vannak, elhelyezsük biztossággal előföldben keresni.

Az alakított nagyból községeket, két kategóriába osztandám. Az elsőbe jönnének azok, kik anyai vagyonnal bírnak, hogy a föld árának egy bizonyos részletén kívül a házépítés költségeit fedezni és a felszerelés kiálltani községek; itt a külsőség lehet különböző a települé kívánásga és tehetésge szerinti. Hogy azonban ilyen telepitvényi községek mielőbb létesüljenek és felvirágozzanak, szükséges, hogy az egyes községekben egyenlő viszonyok közt élő számzédos községbeliek csoportosítottassanak egybe.

Van egy rétege a mezei munkás osztálynak, értem a család osztályt, és kiválólag a felgélre közeledtek, kik ma már javában a földműves iskolából kikerültek, kik többnyire hosszú, hű szolgálattal tengetik életüket anélkül, hogy valaha önállóságra jutni kilátásuk lenne; ezeknek javából kellene a második kategóriába sorozandó telepít községeket benépesíteni, de helyet foglalhatnának közöttük kiszolgált csendőrök és a hadsereg kőtelekéből jó bizonyítványokkal elbocsátott altisztek.

Ezeknek külső állományát isz toldnálni nagybomba nem szabadám s mivel közülük kevés bír többel, mint a mi a felszereléséhez s egy

Az 1897. évben az újonnan vásárolt Michalowski-féle birtokon folytatják ezen észlehasznító kísérleteket szuperfoszfáttal, csonliszttal és cukorgyári mésziszappal; a talaj itt még egyáltalán nem trágyázatot meg.

I. kísérletorozat: A trágya *közösségében* szórattak a répagam Úgrojecki tenyésztésből származott.

Trágyázás pro desajtin

	Haszon pro desajtin	Héja arány	Cukor- tartalom	Trágyázási hatása
	%			
Trágyázatlan	47	130	181	94,9
Cukorgyári mésziszapp 600 pud	62	170	178	83,1
Superfoszfát	36	76	185	85,9
Cukorgyári mésziszapp 300	69,5	180	181	85,9
és superfoszfát	36	58	150	85,1
Csonliszt	36	58,5	185	85,1
Trágya sorozat	49,0	125	173	84,4

II. kísérletorozat: A trágya sorban szórattak el a) Répagam ugyanaz, mint a megelőző kísérlet.

Trágyázás pro desajtin

	Haszon pro desajtin	Héja arány	Cukor- tartalom	Trágyázási hatása
	%			
Régi szuperfoszfát 12 pud.	85,20	230	1744	83
Saját készítmény szuperfoszfát 12 pud.	83,40	220	1821	85
Cukorgyári iszap 12 pud.	69,90	200	1796	86
foszfát minőségűből 12 pud.	84,80	230	1897	86
Csonliszt 24 pud.	53,00	135	1483	86

b) A felhasznált répagam saját tenyésztésű Klein Wanzleben volt.

Régi szuperfoszfát 12 pud.	80,5	240	1956	87
Saját készítmény szuperfoszfát 12 pud.	87,0	240	1945	88,8
Cukorgyári iszap 12 pud.	72,0	210	1897	89,4
foszfát minőségűből 12 pud.	81,3	250	2017	87,2
Csonliszt 24 pud.	84,0	180	1861	89,5
Trágyázatlan	66	130	1798	85,9

c) a répagam Velmorin-féle külföldi tenyésztési volt.

Régi szuperfoszfát 12 pud.	79,8	220	1956	87
Saját készítmény szuperfoszfát 12 pud.	78,0	230	1956	87,7
Cukorgyári iszap 12 pud.	59,0	180	1856	81,0
foszfát minőségűből 12 pud.	80,0	220	2108	87,1
Csonliszt 24 pud.	46,00	150	1900	88,7

A régi szuperfoszfát 20%, a saját készítményű 18% foszforosat tartalmazott. Ezen eredményekből az tűni ki, hogy 12 pud portított cukorgyári mésziszapp a magvakal egyidejleg sorban elszóráva a szántóföld hozamát 13 púdallal fokozta fölött, rendszerint 1200 púdót és még többet is használnak fel trágyázásra.

A 600 pud szorva felhasznált mésziszapp a terméshozamot 16 púdallal fokozta, tehát legalisvalim jobban, mint az a 12 pud, mely a magvakal egyidejleg sorba szórattak el. Ugyanazon hatást a répagamoké is. Mintha csak egy szórattak el. Hasonlóan kedvezőbb a sorba elszórt salétrom hatása is, bár a felsorolt kísérletek nem érintik ezen kérdést.

Ha az összes kísérleti eredményeket egybefoglaljuk, úgy ezekből következik, miszerint a szuperfoszfát, csonliszt, portított mésziszapp sokkal erőteljesebb hatást fejtenek ki, ha sorba kerülnek a répagások alá, mintha csak úgy szórattak el. Hasonlóan kedvezőbb a sorba elszórt salétrom hatása is, bár a felsorolt kísérletek nem érintik ezen kérdést.

Ez okból tehát kívánatos volna, az eddig alkalmazandóan lévő műtrágya elvárást úgy megváltoztatni, hogy az sorba szorva kerüljön a répagavakhoz.

Érdeklősen szorgalmas talajokra nézve áll, ha a trágyázás költségét be akarjuk hozni. A talaj megkultatásánál figyelembe vevendő annak foszforos és nitrogéntartalma. Az említettekben kívül még tekintetbe vevendő miszerint a sorba elszórt salétrom és szuperfoszfát legjobban meg-

védelmesei a fiatal növényeket a gyökérrögződés ellen s ezzel hatására nézve a répagam megkultatásának dezinfekezője szem vetekedhetik.

Windsch Birkárd.

GAZDASÁGI VEYGTAN.

Rovatvezető: Dr. Lieberman Leo.

Olapjogácsák hamisítása.

A „Közlekek” legközelebbi számában dr. Kossády figyelmezteti a gazdáközösséget arra, hogy elég gyakran hamisított olajpogácsák kerülnek forgalomba. Ugyanezt mi is tapasztaljuk a ezért nem lesz érdektelen egy ilyen igen feltűnő eset vizsgálatát közzéni, mely egy napraforgó olajpogácsára vonatkozik.

Már a minta kinézése is feltűnő. Törési felület inkább hasonlít sajított tözegehez vagy száraz lőgőzökhöz, mint olajpogácsához. A napraforgóolaj származékoké, fényes darabok csak mintegy bevannak hintve sárgás vagy sárgásfehér szemletörlemelkekre emlékeztető növényeszköz közé. Az egész pogácsa sokkal kevésbé tömött és ezen laza szerkezeténél fogva sokkal törékenyebb is mint a hamisított.

A görösvi vizsgálat, melyet intézetem mikroszkóppal, dr. Varga végeztet, megállapította, hogy ezen anyag úgy készült, hogy napraforgópogácsát sok *konkolyizált tartalmú buzoerostályi orientéjével keverték s hogy azt a keveréket aztán úgy sajították, mint a rendes olajpogácsát.*

Ezen hamisítvány kémiai összetétele dr. Murakósi és dr. Nüricsán intézeti kultúrvegyesek elemzése szerint következő:

Nyers zsír	18,98%
Nyers protein	19,12%
Nitrogénmentes anyag	37,94%
Rostanyag	16,17%
Hamu	4,73%

Dr. Liebermann Leo.

A chilisalétrom perchlorattartalmáról.

Sjöllema, a „Nederlandsch Landbouw Weekblad”-ban megjelent egyik cikkében már évekkel ezelőtt közölte, hogy a chilisalétrommal való trágyázás által a kultúrnövények kár szenvedhetnek és ezt a megfigyelést a nevezett trágyász perchlorattartalmának rovására írja.

Ugyancsak ezen értelemben írtak belga és rajnavidéki lapok is, felhozván, hogy Nyugot-Flandria, valamint a Rajnatartomány néhány jórésében a chilisalétrommal eszközölt trágyázás folytán a kalizosok nagy kár szenvedtek!

Sjöllema állítását mebizonyította, edénykísérletekkel hajtott végre, a melyek azt eredményezték, hogy a talajhoz való perchlorattartalom hozzáadás által tényleg beállnak ana tipikus növénybetegségek, a melyeket a felchlovasorva sókat tartalmazó chilisalétrom a szántóföldekben előidézett, u. i. hogy az illető növények nem nőnek egyenesen felfelé, hanem megkönyökösödnek és kuszók maradnak.

Szuter, ismert német agrikulturnéikus ellátogatott akkoriban Belgiumba és a Rajnavidékre, a megtámadott vetések megtekintésére s az ott szerzett tapasztalatokról a következők írtja: (I. Biedermann C. B. F. Agriculturchemie 1896). Ezen betegség majdnem kizárólag a rozsfelekkel volt észlelhető, más növényeken pedig csak szorványosan lépett fel, dacára annak, hogy a talaj egy része ugyanazon salétromtípusból készült hirtetek. Erősebb trágyázás nagyobb mérvű kárt okozott, másrészt pedig azt is tapasztalták, hogy ugyancsak ezen küldeményből való salétrom a legesekélyben

kárt sem tette a rozsban, a mely körülményből szerző azt következtöti, hogy nem a salétrom, mint olyan, volt káros hatással a vetésekre, hanem hogy a kedvezőtlen hatást más körülmények okozták. A kérdéses chilisalétrom analitikai vizsgálata sem nyújtott támpontot kárkérvő hatásának megmagyarázására, sőt ellenkezőleg, összetétele normálisnak mutatkozott.

Vizsgálatának alapján *Szuter* azon nézetet köczkizártja, hogy az említett károkat a fenefőzt talajviszonyok eredményezték, még pedig úgy, hogy a talaj nedvességhiánya következtében a salétrom túlmennyiség időbattan hatott a rozsnyévi gyökereire. Ural *Szuter* továbbá *Stange* dolgozta, a mely szerint a rendellenes növényi tünetek növénytani szempontból magyarázhatók meg, amennyiben *Stange* azt tapasztalta, hogy némely növénynek a chilisalétromoldatnak fokozódó töménysége következtében a szár növényesek gyorsasága csökken.

Ezen nézettel szemben *Sjöllema* a „Chemisch-Zeitung”-ban a „Beche hatet Pressé”-ben megjelent egy-egy cikkében azt mondja, hogy egy gazda önzesszel bevett táblájának két felét ugyanazon a napon egyenlő mennyiségű, de két különböző küldeményből való chilisalétrommal trágyázta meg és azt tapasztalta, hogy míg a tábla egyik felén fellépett a jellegzetes betegségi tünetek, addig a másikon a rozs hűdán nőtt, melyetán szerző azt tartja, hogy a betegségek csakis e trágyász vegyi összetétele okozta s éppen ezért vizsgálta meg behatóan annak összetételét. Sikertől *Sjöllema* után chilisalétromban, a mely a fentemlített rozs-tábla megtámadott felén lett alkalmazva a perchlorattal, mint a chilisalétrom rendes alkotórészt kimutatta, a mely oldatban 13,4% nitrogéntartalmú mollett 35% o-t tart. Szerző újból igyekszik bebizonyítani, hogy a perchloral tényleg az a vegyület, a mely káros hatással van a vele kezelt kultúrnövényekre, aminek ismételt kimutatására úgy csirázában volt, valamint fejlődött rozsnyévényekbe is hajított végre kísérleteket, a melyeknek eredményei véleményem mellett szólnak. Arra a kérdésre azonban, vajjon mely anyagok károsítják a perchlorattartalmú, hogy károsan hatson, ezidő szerint még határozott választ nem adhat, de azt tartja, hogy $\frac{1}{2}$ % perchlorat a legfelsőbb megengedhető határnak tekintendő.

A *Sjöllema* és *Szuter* által közzétett dolgozatok *Wagner* után indították, hogy az ez irányban tett kísérletek alapján a kérdéshez hozzájárjon (I. Landw. Presse 1897). A darrastádi kísérleti állomáson megjezt vizsgálatok azt eredményezték, hogy a chilisalétrommal perchlorattal való fertőzés épp oly „rendes”, mint a minő a fertőzés szulfátokkal vagy kloridokkal. 20 felé salétrommintában, melyeknek perchlorat tartalma (ClO₄) mennyisége meg lett határozva, 0,14% -0,6% -ot, átlagban tehát 0,7% -ot felelt meg *Wagner*, a mennyi *Sjöllema* által találtakat, t. i. 3 százaléknál, sőt 7 százaléknál, csak a legtrébb esetekben fordulhat elő. *Sjöllema* azt tartja, hogy már 200 kgrm. $\frac{1}{2}$ % perchlorattal tartalmazó salétromnak egy hektárra való elhintése káros hatást érvényesít. Ezen feltevése ellen, mely különben *Sjöllema* trágyázási kísérleteiből nem tűnik meggyőzőnek, a *Wagner*, néhány nagyban végrehajtott trágyázási kísérlet eredményein alapján, mely kísérletekhez $\frac{1}{2}$ % perchlorattal tartalmazó chilisalétromot használt. A kísérletek eredménye halomra dönt *Sjöllema* állításait.

Szerző ezenfelül még, hogy a perchlorattartalmú salétrom káros hatásáról tudomást szerezen, kárkísérletet vezetett el ilyen útonál közlőleg gazdáknak. A megkérdezett gazdák közül egy nem panaszkodott a salétromnak kedvezőtlen hatásáról, dacára annak, hogy olyat is használták, a melynek perchlorattartalma még az 1,65%-ot is megtűtöte.

Ezek után *Wagner* szerint nincs okunk kételkedni a salétrommal eszükölt trágyázás hasznos voltában, mert ugyanod: „A salétrom nem lett mérges egy csapásra. A már ismert fertőzészekon, i. e. néhány százkötevény sulfatokon és chloridokon kívül mindig tartalmaz még kevés perchorlort, a mi azonban nem gátolja, hogy azon hozamötöbletet idézze elő, a melyet számítás szerint képes előidézni. Jóllehet a *Sjölma* által talált magas perchorlortartalmakat csak kivételek esetéknél kell tekinteni, a szabványozás kérdése azonban mégis megkívánja, hogy tovább kutassunk annak kiderítéséjéül, vajjon mely fokig engedhető meg a salétromnak perchorlortal való fertőzés? Ha ez megtörténik, majd megtalálható lesznek az eszközök is a veszélyt teljes kiküszöbölésére ép úgy, a mint megtaláltunk annak idején azt, hogy a kénvasam ammóniakot miként lehet rhodanattartalmót megzabaddítani.

Végre kísérletet *Wagner* még annak kiderítésére is, vajjon mennyi chilásaltromot tűrnek el a kultúrnyelveink már nélkül. E célból edénykísérleteket ejtett meg zabal. Az eredmények 5—9 gr. foszforvasan kívülől álló közös trágyán kívül fokozatosan nagyobbodó salétromadagokat kaptak.

A következő táblázatos kimutatás egy a trágyázás nagyságát, valamint az általa elért hozamot tünteti fel.

1 hektár salátma	1 hektár szalma	1 hektár gy. szalma	1 hektár 1/2-ot álló szalma	2-2 parallelendvén átlag hozama.	szalma gr. mag gr.
1	0	0	117	65	
2	05	20	107	65	
3	10	40	164	111	4
4	15	80	205	153	3
5	20	80	232	176	6
6	25	100	237	184	3
7	30	120	222	193	2

Az 5-ik számú kísérletig fokozatos fejlődés volt tapasztalható, a 6. és 7-ik számú kísérlet növényei is ép oly jól fejlődtek, mint az 5. számú; kiválgát a kísérleteköl, hogy a zab a chilásaltromból igen nagy adagot bír el.

Zárókéül *Wagner* különösen hangsúlyozza, hogy a salétrom — olgát perchorlortól teleről és a talajra való lehető egyenletes elosztásról kell gondoskodni, ha káros hatás ellen magukat biztosítani és nitrogéntartalmát mennél tölethetebben kihasználni akarjuk.

Magától érthető, hogy ezen tudományos harcok úgy az érdekelte kereseköl, valamint a gazdáköröknek nagy mértékben nyújtalmatla ugyanarra, hogy az *Inquiry*ben székelő *Association Salitrea de Propaganda*, utastitola a chilii salétrommüveket, hogy a salétrom előállításán a legnagyobb gondot fordítsák arra, miszerint az perchorlort ne tartalmazzon, mert különben a chilásaltrom — mint trágya — elveszti értékét.

Ezen intéseknél volt is fogalnia, a mennyiben 1897-öt perchorlortartalmú salétrom okozta károk nem lehelet konstatastia, amiből az követezik, hogy a salétromot perchorlortartalom nélkül is lehelet előállítani. Mindazonáltal a német salétromkereseköl, a fentebb említett eshetőségek kikérleése végett a „salétrom-szerződés” évi június hó 1-étől érvényes azon megszorítását vételek fel, hogy az a. b. beltaralmának megállapítására a Hamburgban szokásos úgynevezett különbözeti analysis legyen vérvádó. Ha az elemzés 95% salétromnál — beleértve a perchorlortartalmat is — kevesebbet mutat, akkor a kevesebb tartalom pro rata 1/2-ot a vértéjé vára irandó és ha a perchorlortartalom 1/2-ot álló lejjára, akkor az elemzés megvaldó többlet úgy tekintetik, mint konyhasó, levesszék és oldhatatlan anyag és a 100%-ból levesszandó.

Az úgy mai stadiumában tehát gazdaságosságúnak azt ajánljuk, hogy csakis

olyan chilásaltromot vásároljunk és vegyünk át, a mely 95%-nál kevesebb salétromvasan nátrion nem tartalmaz, mert ilyen trágyasóban nem lehelet szabványozott mennyiségű perchorlort.

Dr. Könyöki.

LEVÉLSZEKRÉNY.

Kérdés.

30. kérdés. 10 év óta paschalis biztosításon van gazdaságomban, melynek egyik pontja így szól: 2000 fira biztosítva az összes széna és szalmakészlet.

Szalma- és szénakészletemet véletlenségből gyarmeköl meggyújták és mintegy 3833 kereszt, valamint mált év 1898-rol felmaradt mintegy 300 eszomózi való buzaszalma teljesen elégett.

Kérdem, hogy mit követeleké joggosan és igazságosan a biztosító intézetöl? Ki oly csekély összeget akar megállapítani, mely a valósnágak csak kis részét tenné, sőt még a jövő év közepéig köölt biztosítással is szavnal felmondotta valamelyik 3-ia alapján.

Megjegyzem, hogy a szénának maximális értéke szerzetkénél 6 frt, a lóherneké 7 frt 50 kr, de ily ár mellett sem lehelet értékesíteni, mert igen rossz minőségű. Cs. L.

31. kérdés. Gazdaságomban, hol egy-szere 30 darab marha hizik, melyen darabon valoa legveszesebb járdány hajtásra, esetleg gözre, amelyik kukoriczán kívül árpat, esetleg, konkolyt is leheletől liszté megdaralma. Megfelelő és könnyen kezelhető volna-e Kálnafelől és E. H. Bamford és Sons-féle eredeti szabadalmozott Rapid daráló-gépe? Kérem a beszerzési forrást és az ár is közölni. B. A.

32. kérdés. Vízéről által hajított dinamogép szénitára van-e hazánkban és ha igen, hol minél előbb? T. J.

33. kérdés. Egyik táblán tavasszal két soros sörpárat szándékozom vetni, azonban ezen forgóbeli tábla gyengébb minőségű, mint a többi földjem s habár a leggyengébb részét istállótrágyával meg is teritettem, az egészre nem tudok trágyát adni s így szeretnék mütrágyát használni, ami a mi vidékünkön még nagyon ritkán lesz igénybe véve. A föld sárgás agyagos talaj, az idén kukorica volt benne és jó termést adott, lóforgatva nincsen. Kérdem, mely mütrágyát alkalmazzam, mennyit kell, holdanként és mikor, szántás vagy boronálás előtt; a vetés sorvetőgéppel történik B. I.

34. kérdés. Libát szeretnék nagyban tenyészteni. Kérem, hogy módon lehet-e azt legelőszertekben keresztülvinni, mi szükséges hozzá s mily haszonnal jár.

Mindkét gazdaságomban patak folyik tehát a fölötelet meg van, arra nézve is kérem becses tájékoztatást, hogy a libaöl mily beosztásra a torjodémi legyen 1000 éva, célzószára a torjodémi költségem kéllenni, mely jobba-e az anyával. Mi haszon van a sörpárazori kopasztáson s az állatom megán, ha átlag minden liba öt pipét név? F. A.

Felelet.

Szalmabiztosítás. (Felelet a 30. számú kérdésre.) Minthogy az elégett és el nem égett termékek egységárait nem ismerjük, nem állapíthatjuk meg az árnyét sem, amelyben ezek egymással és a biztosítási összeggel (4000 K) állanak. Ennek folytán nem nyilatkozhatunk a fölösem sem, hogy ősszel szerint mennyit tartunk a biztosított fel részéről 300 követelesnek. Utóbbiakban csak az átvétel költségét kell megemlítenem, amely a jelen esetben iránydók. Ezek közt első sorban áll a kereset. Vért. 480. S. A., mely így szól: „Amennyiben oly tárgyak köztül, melyeknek biztosítási értéke általában két megállapítva, és vagy több megemissül,

vagy megsérül: kárterítésre név azon érték szolgól iránydóul, mely a megmaradt tárgyak értékének levontása után a biztosítási összeggöl fennmarad. E részben kitételek akkor van helye, ha a biztosító igazolni képes, hogy a tárgyak a megemissülési idejokor csekélyebb értékkel bírtak.” Ez eddig oly esetekre vonatkozik, midőn a biztosítási összeg a biztosított tárgyak értékével egyenlő. A jelen esetben azonban a biztosítási állományösszeg kisebb a biztosított szalma- és takarmányemlék összegétől. Itt tehát a szakszavak követező pontja nyer alkalmazást: „Ha a biztosított tárgyak értéke a biztosítási összeget meghaladja, a kárterítés arányára nézve a 478. § szolgól iránydóul.” Ez a 478. §, így szól: „... Ha az érték a biztosítási összeget meghaladja, a tárgyak teljes megemissülése esetén kárterítés fejében egyedül a biztosítási összeg fizetendő, elvben, ha a tárgyak részben megemissültek meg, kárterítésnek azon arányán van helye, melyben a biztosítási összeg a tárgyak összerékéhez áll.” Az értékmegállapításnál a piactri ár az iránydó s ha a kár pályén ily ár nem jegyeztek, a legközelebb az a pecz árjegyzése vendő figyelembe.

A szakszavak tehát a követezők: Összeadva a biztosítási széma, sárpa, löhere, 6-és új szalma értéket, megállapítjuk (két) a legegység terének árát és a megszorozzuk 2000-re, az így nyert szorzatot pedig elosztjuk a biztosított tárgyak összes értékével. Pl. ha feltesztük ki, hogy az összes érték 7000 koronát tesz ki a legegység szalmaméretkára 4400 koronát, a biztosítási összeg pedig így, mint felt. 4000 koronát, akkor: 4000 : 4400 = 4400 : 7000 ; tehát 4000 × 4400 = 8.800.000 : 7000 = 2411 K. 42 f. Ez volna tehát a biztosított részéről fizetendő.

Darálógép görözere. (Felelet a 51. sz. kérdésre.) A gazdasági darálógépek köztül a kérdésben felmentelt Bamford-féle Rapid daráló gépek a legelőbbek a cizák köztül, és ha gőzrelvet lesz hajtva, mely esetben 36 hizimára számára szükséges dararményiséget — egy napra való ért — 1, legelőbbel 1 1/2 óra által biztosan megdarálja. A „Rapid” darálóval, de a többletivel is, megfelelő tárcsa beállításnál lisztmogyogó öförmény állítható elő, de legelőbb a lisztmogyogó liszt legyen, arra még az erős öförmény nem elegendő, mert akkor az öförménytel lisztizatkón is át kell eresztelni, mire azonban a takarmányozási célokra késszült darálnál nincs szükség. I. S. P.

Vilamos szántás. (Felelet a 32. sz. kérdésre.) Hazánkban vilamos erővel még eddig tudomlalom nem szántának. Pedig annak lehezősége annyí jó vízéről mellett, éppem nem lenne kivételten. A vilamos szántás díscsekbelet annyí alkalmas vezetésű, mint éppem Magyarzág s hogy e nagy erő még ma is csak elenyésző csekély mérvben van kibizsnálva, az szinte érthetetlen.

A vilamos szántás kérdése jórészt megoldatlannak tekinthető s ha a vilamfélesztő telegyél, mely a vízéről nem rendelkezők, annak megvalósítása — legelőbb a technikai szempontokból — nem nehéz.

Sörpára mütrágyázása. (Felelet a 33. számú kérdésre.) A fennfoglalt viszonyok között nem nagy kilátás van arra, hogy az illető táblán szék minőségű sörpára fog teremni, mert a szántásnak az a része istállótrágyát kapott már pedig a sörpáratermelés egyik fő szaktára, annak megvalósítása — legelőbb a technikai szempontokból — nem nehéz.

Illy viszonyok köztül a mütrágyától eredményes nem várható, amél kivétel az a szakszavak különben csak kivételese

előtt kell elszórni és az árpa kikéleste után 40 kg. chilaisótromot fejtárgyúl, de részemről nem sok eredményt várok ez esetben a műtrágyától.

Cs. S.

Ludtenyésztés. (Félel a 24 az Erdőre.)
A ludtenyésztésről már kértésközlésben a főfeltelet megvan, mindazonáltal nem ajánlom senkinek, hogy minden kísérlet nélkül egy szerre nyarban kezdjen a baromtienyésztéshez mert ahhoz, hogy ezt siker koronázza, nagy gyakorlat kell s ez 2-3 év alatt elsajátítani nem lehet.

Becses kérdéseire itt csak azt válaszoljuk, hogy a ludtenyésztésnél ha minden guzik után nevelt kereszteteszék tenyész, úgy átlag darabonként 4 korona haszna lehet. Bele érve minden, a tépés által nyert tollas, és az eladott állat után nyert késsz jövedelmét is.

A ludtenyésztés után remélhető jövedelem nagyon relatív dolog, mert egy évben a lud olecsob, mint a másik évben, mégis ha a tenyészőt meg is hizlalja azokat, akkor az értékesítés jobb.

A lud minden porzikáját felhasználják és értékesítik. Nyakának bőrért megöltöltött vagott hussal, kolbaszt készítenek belőle; vértáglájából és csontjából levest főznek, hást megsejtik, csontjait felhasználják (fűzőnek) s egyéb tárgyakat készítenek; szárnyatörlőből szivarszopkákat gyártanak, még belellet is készítogetják, megfőzik és megessik.

A stékes főváros vásárcsarnokaiban a vagott és kopaszított hizott lud állandóan keresett áruegység képez s kilója 1 korona 20-40 fillér közt szokott ingadozni, de mondjuk, hogy a viszont elarusított kofa vesz egy 6 kilós ludat, kilóját 1 korona 20 fillér fizetve, 7 korona 20 fillérért.

Ebből kimer: 1. aprólkélt (fej, nyak, szárny, lábka, zuza) 60 fillér, 2. az elejét 1 korona, 3. a hátuját 1 kor. 60 fillér, 4. a jobb minőségű máját 1 korona 60 fillér. Összesen kiárul egy ludból 4 kor. 80 fillért.

De a 6 kilós lud átlagosan ad 2 liter zsírt is, melynek értéke a töpörttyűvel együtt 5 korona 20 fillére tehető, ennélfogva egy 6 kilós hizott lud értéke a fogyszóra nézve 10 kor. lesz.

Foglalkozás ludhizalással*) az ország minden részében nemcsak eladás vagy azzal való kereskedés czéljából, hanem azért, hogy házi szükségleteiket fedezék.

Mondhatjuk tehát, hogy a ludhizalás nálunk általános s állg van hazánkban oly baromtienyésztéssel foglalkozó család, a hol ludat ne hizalának, de azok is hizalának évente 1-2 ludat, a kik nem tenyésztenek. Ezek rendszeren csak ősszel hizalnak, a midőn a ludak lekerülve a legelőkről a heti piacokra nagymennyiségben hajtának s egyes vidéki városokban ilyenkor igen olecsón lehet hizalásra alkalmas ludat venni.

Mivel a hizott ludnak az ország minden részében nagy kereslete van, érdemes a tenyészőnek a sovány ludak hizalásáról foglalkozni s azokat vagy egyszerűen hizalra piacra értékesítés végett kiléni, vagy pedig részletekben meghizalra, kisebb szállítmányokban értékesíteni.

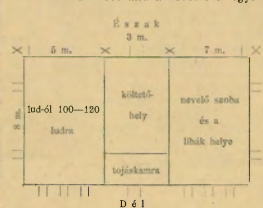
Ujabb időben a ludtenyésztéssel foglalkozó gazdák, a jobb értékesítés következtében nagyobb szítt helyetnek a tenyészéshez helyes kiválasztására s nevesítésére; s baromfi kivéti czégek is a ludhizalással ma sokkal több egyétt foglalkoztatnak, mint azelőtt.

A hazai magyar fajta lud, különösen az ország egyes vidékein, kitűnően tenyészik, s igen kiváló anyagot szolgáltat a hizalónak, mindazonáltal a hazai lud nagyobb testi emendai guarunkal nemese még jobb anyagot ad. Ezen keresztelésből származó előnyt, az egyes vidékeken máris fölismerték s törekednek is érte-

ludakat előállítani, melyek a nagyobb test mellett, a toll fehér színének értékesebbé tétele által is, a külföldi piacokon mindinkább keresetesebb árul fognak képezni.

Az a lud, illet, az lehet egy volt istálló, egy fa szin, vagy más egyből tágas helyiség, mely a ragadozóktól mentes. Minden 1 m. háló terletre 3-4 ludat lehet számítani, cím többet nem, mert a tulzaföld a legnagyobb veszedelem a ragadós baromfi-betegségekkel szemben. A kellő szellőztetésről jól kell gondoskodni.

A ludlak beosztása a következő legyen:

A főfogó az ilyeszeri beosztás, hogy azután a helyiség nagyobb vagy kisebb legyen az a ludállománytól függ.

Hogy milyen nagy ól kell ezer drb ludra azt a fentiekből ki lehet számítani.

A költőgöppel ne költsen ludakat, legjobb költség meg a lud, de ha az nincs, józ a tyúk, a pulka is.

Egy egy lud után átlag 5-8liba felnevelése várható.

Pár évi tenyészési kísérlet után a tenyészési eredményt 1000 drbra könnyen felvethi.

A sikeres tenyészés nem kis alapfeltétele az ólak tisztasága és a baromfiak gondos ápolása. —y.

Szertés-izlet kalamitásai.

B. Gy. ur, az alábbi kérdést intéste a „Köztelek” szerkesztőjéhez:

„Elkövetkezett az a boldog idő, mi nagy Széchenyinek mondott és jósaolt, hogy a magyar saját zsiárban fullad meg.” Zalamegye Kögyár és Szévir vidékére odajutottunk, hogy eladni semminke nem tudjuk, vagy ha eladjuk semmit nem kapunk érte.

Tekintetes szerkesztő ur hajlában minden kérdésemre és feleletnek helyet ad, hátkorom kérdézi mi az oka, hogy hízott dzánakot ez évben eladni nem lehet?, továbbá Budapestem mi az ára obnkint 100-200 kilogramm nyomú dzánaknak, mert ha a lapokban jellezt áratok kivetni, kinevetnek bennünket.”

A kérdés tartalma nem új, az utóbbi években mind sürűbben hangzik föl ezen panasza a gazdák sőt a kereskedők körében is — tehát általános érdeklő dolgról lévén szó, nemcsak kérdéstevő urnak hanem mind-azonkét lapokunkon a következőkben válaszolni, kiket az ügy illet és érint.

Mindenekelőtt konstátálni kívánom, hogy B. Gy. ur nagyon helyesen cselekedett, midőn a kérdést ezen lerre terelte át, s ezen után kívánt fölvilágosítást. „Nagy Széchenyinek mondaná — közel jár a mai állapotokhoz, de azért még nem fulladtunk meg, habár egy kis gyérgebb asztuma ünneti és itt-ott jelentkezik. De nincsen olyan baj, melyt elnyitheti nem lehetne, szolgáljon megnyugtatósul B. urnak és mindazon gazdáknak, kik a bajt saját közelükben érzik, hogy az állapotok javításán ott fáradoznak már, honnét sikert és eredményt remélhetnek.

Az értékesítési viszonyok utóbbi időben lényeg nagyon megromlottak nemcsak a ser-

lésnél, hanem egyébb állatnemenél is. Az okok sokféle, legfőbbök azonban a következők.

1. Az általános pénztelenség minden terén a körgazdaságnak. A gazda aki termel, a kereskedő ki vesz és elad, a mászórs és hentes aki fogja a fogadást a fogadós-közönség magak a kínálatot és a keresletet befolyásolja, — mind érzi a pénztelenség nyomozató hatását, mely a társadalom különféle rétegeit átjárva, visszazsall a kiindulási ponthoz — a termelőhöz.

2. A sertés utprodukció és a sertés-piacok túllömögése. Mióta a sertésvesz pusztításának ellenszoyozására a gazdák kézzser malacoztatnak, a betegség már nem pusztul oly rehemens — szakértők állítják, hogy több disznók van, mint volt azelőtt. A piacokra több sertés kerül, mint amennyit a kereslet igényel, s mint a fogyszórtipiacok konzumálni képesek, tehát a verők az árak leszórtására törekednek, illetve ha erre maguk nem törekednének is, maguk a termelők licitálják le az árakat, egyrészt rovására, hogy fölhozzák sertésük eladásiárát ne maradjának, a kereslet kielégítés nyervén, illetve a szükséglet bőven ellátva — a vétel tartózkodóbb lesz, tehát „a vásár hangulata nyomott” válik, az árak pedig esnek, — esnek, — s a mi föl — mindamellett a fölhozálat nemhogy szűnlétnének, hanem még növekednek, a derivációz tehát folyton tart.

Méltóságos Köbányán, a ferenczvárosi konzumvárosban, Győrben, Sopronban, Décsében a szt-marxon, gyűjtemmel kiésmri az állapotokat.

3. A sertésvesz járványa az értékesítést szintén rosszabbá tette, a kereskedő ma nem annyira a sertés fajtája, vagy minősége szerint, mint azon szemponból klasszifikálja az árut és mérlegeli a vételt, hogy a sertés veszen átmélet, vagy nem átmélet? A malacoztatás a legkévesebb a gyakorlat tapasztalat ezidőig azon tételt állította föl, hogy a veszen átment sertés már immun, tehát nemcsak alkalmas kereskedelmi árunak, hanem magasabb áron is vásárolható mint a veszen át nem ment. A hizalók — abban a reményben, hogy veszen átment sertésre már szabadon mozoghatnak és vesztésre már ólet nem ér, — a helyiség 10-15-30 fillérel magasabb áron vásárolták az ilyen sertést, sőt csakis ilyet kerestek.

A gazdák tehát, csak a veszen át nem ment sertéseket értékesíthettek nehezen, avagy mondjuk sehogyan.

Ma azonban, midőn az immunnak tartott sertés a bajt ép úgy és ismételve megkapja, mint a veszen át nem ment sertés, a hizaló és kereskedő sohasem tudhatja, hogy milyen vesztésgöcknek van kitéve addig, míg a megvásárolt sertést hizalózába állíthatja hizalójára és valamelyik vásárra elviheti, esetleg exportálhatja és végre tudadhat rajta. Így a vevő tartózkodóbb a vételnél, mert anyagi vesztésgöcköl és elközbás, zárhat, szil, kelle-melenségtől tart.

4. Éppúgy befolyással bír az értékesítésre azon hely, melyen a sertés a vevő elé elhelyezve vannak, azaz, hogy vasuti marharkodó állomástól távol, vagy azoh közelielő közösgében van-e otthonuk s milyen után, milyen távolagsábon kell a sertéseket lábon hajlani, míg vasutra föladhathak.

A terület vérszemes, avagy fertőzött-e? forgalmi korlátozás által sújtva van-e? Ez szintén igen lényeges kérdés. Tudvalevő, hogy fertőzött, vagy forgalmi korlátozás alatt álló község területéről a sertések elhajlása tilva van és ha minden körülmény kedvezően áll is főnn, úgy bizonyos nehézségökhez és állat-egészségügyi vizsgálatokhoz van kötvé.

Ezen kérdéseket a kereskedő és hizaló a sertések megvétele előtt alaposan mérlegeli és teljességgel nem csodálható, ha a vételtől visszretel és a nagy kiválat mellett olyan helyről szerzi be szükségletét, honnét kevesebb

*) Bővebben tárgyalja a „Baromfi-hizalás és értékesítés” czimú munkát 1. kötetem, mely Hérvay Emilné Gödöllőn, vánszónoktatóban 1. korona 90 fillérért kapható.

alumba előzet. A felhívásban említés történt a felől is, hogy a mű esetleges feltevéseiből az OMGE. személyzet nyilvánlajának javára alapítvány létesül. Ez a passzus arra a tévedésre szolgáltatott okot, mintha a vállalat és az OMGE. közötti kontaktus jól volna létre és mintha hogy az quasi az OMGE. egiese és működésének. Ily tévedésnek előjele volt az utóbbi kijelentés, hogy az OMGE-nek a szóban forgó vállalkozásról még csak tudomása sincsen és megkérdezése esetén semmiesetre sem adta volna beleegyezését, hogy ezen — megánsszempontból talán teljesen jogosult, de a közszempontból való hivatkozásra kevésbé alkalmas — vállallattal bármintely vonatkozásba is hozzássék.

Kalamitások sertés eladásánál. Alábbi levelet vettük, mely a rekrimináció szempontjából, elkésett ugyan, de még mindig elég tanulságos maradt. F. évi január 1-én az itteni állományon 12 dr. lódot sertés küldtem Bécs-Ujlyehre Kegyeihez József sertés-bizományozó címére, hogy mint előzetesen már a levélben is megígértém, az ottani 3-iki azaz szerdai heti vásárton azokat: 80—88 filléért kilóját értékesítse. A sertések 2 órával Bécs-Ujlyehre érkeztek, de mivel állat orvos bizonyítvány a szállító-levélre csatolva nem volt, 3 óráig kirakni és eladni a bizományozó szerint nem lehetett. Szerdoyott tehát, hogy kilőjek bizonyítványt, mely 3 órá el is küldetett. A bizományozó egyuttal 3-áról levélben arról is értesített, hogy a 12 dróbból 9 dr megromlott és a ottani állat-orvos által konfiskálva lett s hogy mihelyt a sertéseket eladhatja azonban küldi a pénzt. A mai napig töle sem pénz, sem elszámolás nem érkezett, sőt express szemle nem történt. Tisztelettel kérdem, hogy forduljak, hogy ily nagy károsodással szemben jogaimat megvédehessem, úgy látom szándékos megkérőztetés esete forgó főnn, mert lehetetlen, hogy 10 kió kibővött, behől, vértől, megtisztított 170 kilos hóvér sertés 2—3 nap alatt január 1—3-ig megromolhasson úgy annyira, hogy az korrumpáltságon. Hisz a sertés szelvése szalonna egyáltalán nem romlik, de kíván zárva az is, hogy a bus kifagyásztól állapotban 3 nap alatt megromolhassa annyira, hogy eldobni keljen! Ebből okulhat a magyar gazda! Ausztriában így bálnak el velünk! Ely állatpótlóban nem szállíthatuk oda sertést, leől állapotban küldőket pedig a legkisebb okért egyszerűen eldobozzák s a szegény magyar gazdát könnyű lélekkel 1800—1800 koronával megkérőztítják.

Szabó Lajos.
50 kilogrammos súlyegység. A földműv. miniszter abból az alkalomból, hogy a kötelező koronáért számítás a f. év előlegele életbélpélt s hogy a budapesti áru-és értéktörzse akként határozott, hogy a hivatalos ár-árfolyámjegyzésekben a gabonák neve az eddig érvényben volt 100 kilogrammos súlyegység helyett 50 kgos súlyegység jegyeztesse s valamennyi törvényhatóság és valamennyi gazdasági egyesülethez leiratot intézett. A leiratban a miniszter azon felhívására adott kifejezést, hogy különösen ezen kisgazdák földművelői körében a gabonák értékdékeiről a hírtapok utján egyáltalán nem vagy nem kellő időben értesülének, azokat pedig horderejére, saját érdekében úgy hivatalos, mint társadalmi utton minél betöbbitésben figyelemtesse.

A buza árszaklása. A freuburgi egyetem gabonárák vizsgálatával foglalkozó állomása érdekes adatokban tájékoztatta a gazdasági-és jelenlegi állandó árdepresszió főbb okait és a gabonáráknak a jövőben való legvalószínűbb alakulása felől. Október eleje óta a buzárak a nagy világtörzsekben majdnem állandó hanyatló irányt mutatnak, minnek oka főleg a pénzpiac nagy nehézségeiben rejlik. A pénzpiac ezen elmúlt két hónapban kezdett feljebb emelkedni, az egyik kereskedelmi domináns szervezettségének és termelői többnyire passzív magatartásának tulajdoníthatják.

Ime egy példa. Decz. 18-án végre felszökött a buza ára, a mint ezt a buzapiac ekkori helyzete magával hozta. De ugyanaz nap a Produce Exchange Company New-Yorkban ártékesítésképpen vált, mely csöb daczra annak, hogy már rég előrelátott volt, annyira igazlata és tartózkodóvá tette a tözsdét, hogy annak visszahatalmát decz. 20-ig a vállalat és New-yorki törzsekben az egész decz. 18-iki áremelkedés veszendőbe ment. A buzapiac állandó lánghasználatát második okát általánosan a „látható készlet” gyarapodásának látják. De az u. n. másodikkében levő „látható készletek” Európán belül nem okozhattak az ársökkenést, mert azok manap rendkívül csökkenek. A látható készletek Észak-Amerikában nagyra hirdetik, de ehhez is szó fér. Észak-Amerikában a látható készleteknek kétféle kimutatását ismerik: a hivatalos és a magán kimutatást. A hivatalos kimutatás magában foglalja az Egyesült Államok és Kanada összes buzaszűketelt, melyek nyilvános elvételorkban vannak elhelyezve. E kimutatás egy része, de a készleteknek csak kis részét öleli fel azórván nem teljesen megbízható, hogy nem mindig ugyanennyi elvételóra vonatkozik, mert az elvételork tulajdonosaira van az buza, vagy az elvételorkat nyilvánosan deklaráltsák-e vagy sem. És ezzel még van adva a lejárás és a nemrég alakult elvételorkingy, mely közül az egyiket bár tulajdonok van, hogy buzának a nyilvános elvételorka kisebb vagy nagyobb mérvben való dirigálása átal a nyilvános készletek számát tetészes szint magasabbban v. kisebbnek tüntethessék fel. 1900. decz. 31-én a nyilvános látható készletek mennyisége: 57,892,000 bushels, a magán látható készletek pedig 1900. évi jún. 1-én 132,198,000 bushels volt. A magán kimutatások még megbízhatatlanabak, a mennyiben a raktárházak egyes államoktól életkinté törvényileg nincsenek kötelezve az árukészletek igazságosságá hiven való bemonására, a bevallott adatok tehát többnyire mind hamisak. Az alapoz számítás eredménye az, hogy az országban a buza elvételork-darabosságát ringaz a gabonákban összeszállított kimutatás látható készletét a mult évnyi viszonylata 35—40 millió bushellel emelte és a nyilvános készletek kimutatását is 20 millió bushellel befolyásolni tudta. Ezen százmokból kifolyólag kétségem fellől áll, hogy az északamerikai elvételork-ring ismét honokpon keresztül a la hausse követett el törzszakot a buza-világpiaccon. S lehetőségek, hogy még e ring készletét a befőlőző visszatárja, hogy a kellő pillanattban elzárja azokat. Időbort és Európának könyveleken csökkenő kényeivel ezt a körtezt néve előmozdítja. Mind ebből pedig a buza eladását politikájára néve az következik, hogy miután manap oly időt élünk, mely a buzapiaccon nagyon meglepőéseket hozhat, jó lesz, ha az árut jobb árak mellett készten tarjuk. Sajnos, ez a jó tanács inkább csak elméleti értékű, mert a buza ma már kereskedési kezdetben van.

Az autonóm vámtarifája revíziója. Az 1899. évi XXX. t. c. 3. §-ban és a 4. §. második bekezdésében foglalt rendelkezések — tudvaleg — arra kötelezik a magyar kormányt, hogy az osztrák-magyar vámtarifát új autonóm vámtarifájának megállapítása céljából a tárgyalások az osztrák cs. kir. kormányval egyetértésben 1900-ban indítsa meg. A törvény ezen rendelkezésének eleget teendő, a magyar kormány ezserintek látta a kérdéses autonóm vámtarifája létesítése céljából megindítandó tárgyalások ügyében már most érinkezésbe lépni az osztrák kormányval. Ez alkalomból egyetértéssel kívánatosnak találhatjuk, hogy az osztrák-magyar vámtarifát új autonóm vámtarifájának kidolgozása vonatkozó előmunkálatok haladéknél megindíthatóan, ilyké a megállapítandó vámtarifához

kellő alapok miharább megteremtésének. Ehhez képest a magy. kir. földművelésügyi miniszter folyó hó 20-án kiadott körrendeletével felhívta a különböző mezőgazdasági, nevezetesen az összes mezőgazdasági, érdészeti, borászati és szőlészeti, baromfitenyésztési, kertészeti, madászati, halászati és egyéb szakegységeket, hogy az új utonon vámtarifája illető ajánlataikat és nézeteket — tapasztalataikat és az előző évek gazdasági adataival keölben indokolva — legkésőbb f. é. május hó 1-je eleje terjesztessék, oly cízből, hogy a kérdéses új autonóm vámtarifája megállapítása alkalmával az ország fontos gazdasági érdekeit kellő védelemben nyújtson, s a végből az egyes mezőgazdasági érdekkörök speciális kívánásai is a lehetősségig figyelembe részesíthetők legyenek.

Állatforgalmuk Ausztriával. Ismételve tapasztalhatjuk, hogy az állattenyésztés és kereskedésével foglalkozó közönség egy része még most, az állatforgalom újabb szabályozásának harcaidk hónapján, mindegyik tájékozott az iránt, hogy Ausztriának, melyrészeiben is milyen állatteneket lehet elszállítani. Szükségesnek tartjuk ennek folytán az érdekeltek figyelmét ismétlen felhívni arra, hogy olyan közegekéből, amelyekben 40 nap óta ragadó állati betegség nem fordult elő, ha ezen közegek fertőzött készletekkel nem határoztak a fennálló szállítás szabályok betartásánál bármilyen állat Ausztria bányati tartományába és városába szabadon lehet szállítani. Kivétel csupán azon vesmentes közegek képeznek, amelyek az osztrák kormány által, valamely ragadó betegség behurcolása miatt zárt áll helyzetet járás területén léteznek. Hogy mely jársok ezeket és melyek az állatokat az állatforgalom az iránt az érdeket közönség a földművelésügyi miniszterium által időről-ideő kiadott s napi lapokban is mindig köztudomásra hozott *At-egységügyi Értesítőből* (sárga lapokból) szerezhet tudomást. Ezek az értesítők, melyek az érvényben levő szállítás szabályokat tekintetében a legújabb híradások a la helyzet az iránt a marbarokások engedélyeztet minden egyes vasúti állomáson a közönség által bármikor megtekinthetők. Főméről kötség esetén egyébként a földművelési miniszterium állategészségügyi-osztálya különben is mindenkor készséggel nyújt a hozzá forduló feleketek teljes távirati uton is felvilágosításokat.

A bécsi szét-marxi állatvásár újabb szabályai. A bécsi város tanácsa a szét-marxi sertésvásárra behurcolt száj-és körmfájásnak elterjedését megakadályozandó a folyó évi január hó 16-tól kezdődő érvényességgel a bécs-szét-marxi vásárokon a következők rendszabályokat léptette életbe, a melyre a magyar gazdákközönség figyelmét emelni felhívjuk. *Sertések* és a tulajdonosok a kedd-i sertésvásárra érkeztek és ezen vásáron eladatlannal visszaradart sertések az ugyanazon heti csütörtöki utóvásárig, legfeljebb azonban a következő heti kedd-i vásárig tarthatók eladatlannal vissza. 2. a csütörtöki utóvásárra érkeztek és ezen vásárról eladatlannal visszaradart sertések és a tulajdonosok kedd-i vásárig tarthatók vissza. 3. azon sertések, melyek ezen határidő alatt el nem adtak, a legközelebb eső szerdai nap estéjéig a következő helyek egyikén: a) a sertésvásárt szerdai helyiségében, b) a szent-marxi várohi osztályban, c) a meidlingi vágóhidón, d) a bécsi hentesipark (Produktiv Gesellschaft) vágóhidán, leszurandók és a tulajdonosok mint leiszert és kiszigerelt sertés becsatlaknak rendelkezés. *I. Szarvasmarhákra vonatkozólag:* 4. a hétéfő szarvasmarhás vásárra érkeztek és eladatlannal visszaradart szarvasmarhák a marhavásártérben csak a kisértőitki utóvásárig tarthatók és akkor is valamennyi bécsi vágóhidán illetve kizárólag azon vágóhidán adhatók el. Ezen estőitőitki utóvásáron eladatlannal visszaradart szarvasmarhák a vásár végeztével a *vetővásárra* (Contumazmarkt)

hajlatnak át és itt is csak a reá következő csőfőzőri vésárj maradhathat és ismét ki- zárólag helyi fogyasztásra adhatók é A vesztg vására áthajtoti szarvasmarhák ugyanolyan ebánás alá kerülnek, mint az ott lévő egyéb vesztgárj szarvasmarhák.

NYILTÉR.*

Megjelent az „Országos Magyar Gardasági Egyesület” kiadásában az *Újleki Udalom Üzleti berendezése a „Köztelek” szerkesztésű által kitüntetett pályámú. Két tábla hat ábrával. Írta: Wiener Moszkó. Egy hazai helyes uradalom üzleti ágának jövedelmességére és az egyes üzleti ágak viszonyaira vonatkozó részletes adatok ismertetése. 104 oldalas csinos könyv, ára portmentes megküldéssel: 65 krajczár. Megrendelése a kiadóhivatalba intézendők.*

Most jelent meg

Rubinek Gyula és Szilassy Zoltán

az O. M. G. E. titkárai szerkesztésében

Köztelek Zsebnaptár 1900-ra.

A „Köztelek Zsebnaptár” ezen hatodik évfolyama régi köntésben, javított és tetemes bővített tartalommal bír.

A „Köztelek Zsebnaptár” minden más zsebnaptárt teljesen nélkülözhető tesz.

A „Köztelek Zsebnaptár” ára az O. M. G. E. tagok és a „Köztelek” előfizetői részére bérmentes küldéssel együtt

3 korona 20 fillér.

Megrendelés

a „Köztelek” kiadóhivatalában, Budapest, IX., Üllői-út 25. (Köztelek).

KERESKEDELEM-TÖZSDE.

Budapesti gabonafőzsde.

(*Üzletmenes és Wall budapesti terménybizományi cég jelentése.*)

Budapest január hó 20.

Az időjárás a jelelőli hét nagyobb részében boros és nedves volt. Kezdetben a hőmérőskész a fagypon- tól alatt maradt, mi mellett bőséges havazás állott be, utóbb a fagypon- t fölé emelkedett. hőmérőskész jelelőli, mely még estevel lett tapasztalatos. A vetésnek van tehát ugyan némi védelmek; a nedves és jó időjárás mellett azonban könnyen lehetősé- ges, hogy a hófakaró elűnés a külföldön ugyan- csak nagyobb arányba, edves a hó alatt a virális gyanos nő.

A külföldi piacok jelentősebb illetégek, külön-ösen a kontinensen szék korlátként a fagypon- t fölre, a fogyasztás még tartozkodik, a hét vége f é az arzonban nem hajtam a javulás felé mutatkozik. A tengerparti piacok erősen fluktuáltak és kelés iránjába törekvett tanusítottak. A látható készletekkel a mult hétköznap jövedelji erősebb csökkenése dacára, a világtársulatok 400.000 bushelrel való gyarapodása, továbbá a hűtőberendezések és csatlakozások New- Yorkban az összes árnyalatok gyors csökkenését idétek elő és habár a hét vége felé némileg javult hangulat mutatkozott is, a mult hétköz viszonyitva promp bura 2½, későbbi határédok 1½ s. csökkentést tüntetnek fel. Angliában a politikai viszonyok hatástalanok maradtak, az üzlet korlátként maradt és az árak, alig tartottak. A francia piacokon kezdetben csökkenő volt az irán- zat, utóbb azonban gyorsan javult. A többi kontinen- tális piacokon a hangulat és az árak nagyobbáb változtalanok és a fogyasztás csak legsúlyosabb vételekre szorított.

Nálunk a forgalom a héten az egyes gabona- cikkeikben jobb volt a hangulat is barátságosabb változtalanok és a fogyasztás csak legnagyobb vételekre szorított.

Az üzlet részleteiről következőket jelenthetjük : Bura a hét kezdővel szilárdan üdült. A mal- mól jó vételközvetlen tanusították és nagyobb illetégek, különösen rakfárutár vásároltak, mi mellett az árak is, habár csak mérsékeltelen, emelkedtek. A határ- földi piacok elnyúlhatóság a málok keresete is gyengült. A többi részben újabb javult. Mindennek ellenké- gom, amely közleletének szaporítását tartotta en- gességnek és különösen promp árú talált üdült, mi állításra szókó árú állandósága volt a nagyarányú és értékelődik különösen prima buzákat iránt nyilvánul, ill. minőségnek azonban csak szóróványan kerülnek a piacokra. A hétköz viszonyitva az árszámok 13-20 fillér javú s mutatók; az őszforgalom 100.000 mm., a hétközal 24.000 mm. tesz ki.

Rozs új a helyi fogyasztás, mint elcsáltsági czokóra jó keresletnek örvendett és elvételük az év első, háza a kínálat iránjagy gyenge maradt. A mult hétköz viszonyitva az árak 10 fillérrel (100 kilónél) emelkedtek és új agy, min, bunban, és eziken- be is prima árú keresnek, mely azonban alig van kínálat. Minőség szerint 12-12000 koronáj gyegynék helyben és helybeli paritásra készpénzfizetéssel. Nyári szarvaszok 11.40-11.50 koronáj gyegynék dekrezenai paritásban.

Árpa (takarmányozási és hitelviselő czokóra) e hét folyamán változtalan maradt és a gyenge kínálat tartott árákon talált elhelyezett. Minőség szerint 10.90-11.40 koronáj gyegynék készpénzfizetéssel. Alom- szokó árúve a forgalom malataggyarapodása kedély beszerzéseire szorított; közpénzfizetés árúrt 11.50-12.50 korona között fizettek helyben és budapesti paritásra.

Zab gyenge kereslet mellett e hét folyamán változtalan maradt, a kínálat ennek ellenében szintén mérsékelt és különösen jó wagguron hiányok. A hangulat esendes és alékromt árúrt 9.00-10.20 közpénzfizetéssel 10.50, prima árúrt 10.80 koronáj gyegynék helyben. A forgalom keres 3000 mm.

Tengeri átlomásokon díve a rosz utálatra való tekintettel, egyenlt van kínálat, míg a kereslet - szállítás czokóra - kedvezőbb. A vételköz nem nevezetesen a nyári díveket és mindenesetre többé a kínálat és így az árak a mult hétköz viszonyitva 10 fillérrel 100 kilónél magasabbak. Budapesti paritásra 8.40 koronáj, helyben és Kőbányán 8.70 korona, tiszavideki átlomásokon 8.90-9.20 korona között fizettek.

Olajmagyok: Káposztarepce (késárbán) alig kerül a piacra és helyben 25-26 koronáj gyegynék. Káposztarepce 1900. augusztura alig volt forgalom- ban és inkább névlegesen 20.20-23.50 korona között jögyvett. A mellickekben jókétálatos forgalom; vadrepce 11-12, -13, -korona, gonorka 21 - -23, -korona, lenmag 23 - -27, -koronát é el helyben.

Hétközök: Békán emelkedő árak mellett e héten amek önként vételközvetlen szorították a szóróvány kínálatra azonban jóly forgalom nem fejlődött ki. Torpehab Gyöngyösök 16- K. Fel- gyűlésnek 17.00 K. Gombóvár Mókás 15-16 koroná- ron. Szomb-Baján 14.50-14.70. Baranah Kálcson 14.20 koroná. Erdélyi fehérháb Marosváráhról 11.80 korona. Kendermag ugyanakkor szilárd iránjagy és budapesti paritásra 22-23 koronáj jögyer. Bükkyón 12-18 - Muharag 13.60-14.50 koronát jögyer helybeli paritá- sa, minden 100 kg-áért.

Vetőmagyok. Igórhére továbbra is jó kereslet- nek örvend. Különösen finom árú szilárd, ház merkan- tál és egyéb minőségnek is könnyebben elvételköz- vetlen. Minőség szerint finom árú 150 koroná, közpénzfizetés árú 120-136 koronáj gyegynék helyben. Luczerna változtalan esendes és 770-80 korona között jögyer helyben, minden 100 kilónél.

Napi jelentés a gabonaszilétről 1900. január 23

A tegnapielőtti párisi fagyihreke a tegnapi szilárd bura ma ismét a régi kerékvágásba tért vissza. A malomok nem igen vásároltak a főleg 10 fillérre az árak felültek, míg szállításra a sok helyütt járhatatlan állapot miatt nehezen veszek.

Bura ma méréselőkel a kínálat, a vételköz mérsékelte a forgalom 20.000 mmzsa, az árak tartottak.

Aréjgrés 100 kg-r. az vonatkoz: Bladátolt:

Tiszavideki:	100 mm. 79 s kg. K. 15-50	3 hóra
	200 " 79 s " " 10-30	"
	1000 " 78 " " 10-30	"
	200 " 79 " " 10-40	"
	200 " 79 " " 10-30	"
	200 " 79 " " 10-20	"
	1000 " 78 " " 10-20	"
	100 " 78 " " 10-20	"
	1000 mm. 78 kg. K. 10-40	3 hóra
	1000 " 78 " " 15-50	"
	100 " 78 " " 15-50	"
	100 " 78 " " 15-70	"
	100 " 78 " " 15-70	"
	200 " 78 " " 10-20	"
	500 " 70 " " 10-20	"
	500 " 70 " " 10-20	"
	1000 " 77 " " 15-30	"
	800 " 77 " " 15-30	"
	800 " 77 " " 15-30	"
	300 " 76 " " 15-30	"
	300 " 76 " " 15-30	"

Pestmegyérdekűk	500 " 39 " " 15-75	"
	200 " 78 " " 10- " "	"
	100 " 78 " " 15-70	"
	100 " 78 " " 10- " "	"
	100 " 77 " " 10-50	"
	400 " 70 " " 10-80	"
	400 " 70 " " 10-80	"
	100 " 70 " " 15-30	"
	100 " 70 " " 15-30	"
	200 " 75 " " 15-50	"
	200 " 75 " " 15-50	"
	100 " 72 " " 15- " "	"
F. megyerorségi:	300 " 75 " " 15-30	"
Rakfárú:	600 " 80 " " 10- " "	"
	1500 " 79 " " 10-05	"
	2000 " 75 " " 15-30	"
	3000 " 74 " " 15-15	"
	2000 " 73 " " 15-15	"

Rozs jóly keresletnek örvend, az árak mindazonáltal változtalanok 12-13.00-ig é el Budapesti távol- ságában.

Tengeri változtalan helyben 9.00-ig Budapesti távol- ságban 9.40-9.50-ig é el; tiszavideki tengerben a kereslet mérsékelt 8.55-ig k-ig é el.

Árpa ütletelen. Zab 10 K-től 10.80 K-ig é el a helyben minőség szerint.

Határédok kezdetben szilárdan indultak, később realizálóságra elnyúlhatnak.

Déli 12 órák jögyer:		
Bura áprilisra 1900.	15.48-15.50	
októberre	16.08-15.70	
Rozs áprilisra	12.09-12.00	
Tengeri májusra	9.08-10.15	
Zab áprilisra	10.20-10.22 korona.	

Heremagvak ölmérzölása. *)

Budapest, 1900. január 22-én.

A budapesti m. kir. állami vetésvizsgáló állomás az 1899/1900. időszámban, azaz 1899. évi július hó 1-4-ét a mai napig é elant megvizsgelt magokétele- nék és termelőknél a következő magokat ölmérzolta:

Luczerna Lóráth Összesen	m e t e r a z a
Mauthner Odón Budapest...	319 1040 1389
Magy. mezőg. adásr. Pest...	444 577 1021
Halek ingold. *) Budape...	504 190 694
Klein Vilmos Szatmár...	15 492 492
Deutch Gyula Budapest...	230 19 255
Ég. Freund Szék. Szatmár...	18 189 207
Frommer A. H. utóla Pest...	148 26 174
Bemmel és hí Budapest...	29 104 133
Klein Vilmos trók. Terev...	30 30 120
Lamberger Károly Pest...	19 74 93
Boross és Szalay...	32 50 82
Radványi és Kalmár Péter...	30 70 100
G. Trelek Árvay *) Drassó...	52 4 56
Kramer Lipót Budapest...	4 10 14
Fuchs Flópi, Budapest...	13 15 15

Összesen... 1946 2869 4814

*) 7 q bihoreh, 16 q helyt here.

*) 81 q rémagyag.

A hazai megvizsgálásra névve káros amerikai herélek magvakát megvizsgálás állomás nem ölmérzolja.

Szeszizlet.

Szecs. (Goldfinger Gábor szeszgyári képviselet tudósítása.)

A szeszüzletben a héten elején az üzlet- menes változtalan önként volt és a szeszárak szilárdan a multbeli zarátkozás iránt nem mutatkoztak. Villet finomított szesz budapesti szeszgyáraktól adóva 1120-1130 koronáj, adózatán szesz szabadraktára 21-20-22 koronáj.

Vidéki szeszgyárak által kontingensen finomított szesz 50 fillérrel drágábban lett ajánlja, de üzlet a magas ár folytán nem léteült.

Élesztőszesz szilárd és adóva 1120-1130 K-ig, adózatán 21-20-22K. kell é.

Megszámlázott szeszgyárak által kontingensen nyersszesz változtalan árúval kínálat és néhány száz hektoliter é Aron ós k. lett.

A kőntingens apraszesz 4 Budapesten 36.50-37.50 korona.

Bécs jögyrés 30.-30.40 korona, kontingensny 37.50-38 korona adózatán eszszért.

Vízessz jögyrés - 21.75 korona kivitel eszszért - 20% hektoliterre.

Kivétel a héten elején csak egy nagyobb tétel finomított szesz vásárolt.

Vidéki szeszgyárak közül Kőntingens, Ar-d. Te-mesvár 25 fillérrel drágábban, a többiek változtalanok jögyvették.

Budapesti szilárdárak a héten: Finomított szesz: 112.50-113.00 korona, élesztőszesz: 11.20-11.30 K-ig.

*) Az a rovall. által közöltekért a szerkesztés; felelőselet nem vállal.

Tavaszi vetésre

első minőségű

Hanna-Pedigree árpát,

mely utótenyésztése az eredeti Kvassitz-i árpának.

Ezen árpafaj már évek óta nagyon bevált, mivel hogy a molletti, hogy dusan fűsz, oly minőségű terem, mely elismert finomságánál fogva sűrűzártsre kiválóan alkalmas és mint ilyen a legnagyobb áron adható el.

9069

Czukorgyár Diószegen,

06 Pozsonymegyében.

Jaco 9763

amerikai ügető fekete mén, született Amerikában 1888. a. Patchen Wilkes 3550 (v. George Wilkes 519) a. d. Lida Patchen (v. Cambrino Patchen 58).

Record Amerikában 2 : 29.

Fedezési díj 100 korona.

A kanczák ellátására névze a kisbéri feltételek alkalmaztatnak.

Bejelentések az **ereszi uradalmi tisztartásához** Ereszi, Fejérmegyében, intézendők.

Ereszi uradalmi tisztartóság
Guttman Lajos, s. k. tisztartó.

180

KAINIT

nagyban és kicsinyben.

Megrendelhető az Országos Magyar Gazdasági Egyesület titkári hivatalánál (Budapest Közeleki).

Á r a k : —

nagyan wagon-rakományként az Leopoldshall-Stassfurt, ömlesztett állapotban 106 ftt, zsáokban szállítva 130 ftt. A vasuti szállítási költség a különböző távolságu rendelési állomások szerint 130—140 ftt közötti váltakozik.

Kicsinyben mm.-ként zsákkal együtt budapesti raktárunkból egyesületi tagok részére 2 ftt 80 kr., nem tagoknak 3 ftt.

A megrendeléssel egyidejűleg a kainit árát egyosították pénzárúhoz beküldeni kérjük, a szállítási költségek a küldemény átvételénél fizetendők.

Hanna árpa © © © vetőmag

nagyon mennyiségben eladó a Léva uradalomban métermázsánként tizenöt koronáért vevő zsákjaiban. Megrendelés intézendő a

Léva urad. Igazgatóságához

Léván (Bármegye.)

207

Fedezési hirdetmény.

King Almonarch kit. record 1-35 stét árga importált amerikai ügető mén, ell. 1889-ben, 168 cm-ter magas, apja Almonarch (record angol. mföld 224), 14 ivadékkal a 230-as listában) anyja Dam of S. R. (S. R. ang. mföld recordja 2.09¹/₄).

Gróf Zichy János zichy-ujfalusi ménésében, díj 100 korona;

kanczákknak csak a zab számítattik fel. Bejelenteni lehet

178 **Gróf Zichy Kázmérnál,**

Zichy-Ujfalun (vasut., posta- és távírdá állomás), Fejérmegye.

Több százezer 2 éves szép növésű

fekete fenyő csemete

jutányosan eladó. Bővebbet

Erdészeti iroda

Budapest, I., Retek-u. 44—46.

222

Magy. kir. államasutak.

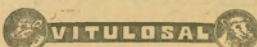
Hirdetmény.

Uj személydíjbanas diet-beloletése a martányvölgyi h. é. vasuton.

A magy. kir. államasutak igazgatóságától nyert értesítés szerint az elöb említtet vasuton jóvó évi január hó 1-30 kéntve uj személy és podgráz-díj-szabásép életbe, mely által a jelenleg fennálló menet-díjak részben lejhittettek részben pedig folemlittettek. E díjbanas a magy. kir. államasutak díjazás elárúsító irodájában (Csen-tos-utca 53. sz. 73 szímet) kapható.

Az igazgatóság.

(Utánnyomás nem díjazatik.)

(törvényileg védve)

(Dr. Weissenberg H.)

Egyedüli, biztos óvszer

a fertőző borjuvértás ellen

••• (Borjuvész). •••

Mindig biztos hatású, egyszerű alkalmazás!

Ekülönítés, fertőlenítés stb. szűkségtelen.

Számos elismerő nyilatkozat.

Egyedüli készítése

Menge B. vegyész Tichau O.-S.

Ismertető füzetek ingyen és bérmentve.

Magyarországi vezérképviselet: 69

Kalmár Vilmos,

Budapest, VI., Teréz-körút 3.

Eladó birtok.

Orgovány pusztában, **Izsák** (pestmegyei) községtől és vasuti állomástól félóránira, mintegy 105 katasztrális holdas, **első osztályú szántóföldből álló, czukorrépat termő birtok** tanyaépülettel, akár egészben, akár parcellázva 5—10 holdas részletekben 63,000 koronáért, a lehető legkedvezőbb fizetési feltételek mellett eladó. Venni szándékozők forduljanak a tulajdonos

Halasi Gazdasági Bank Részv.-társasághoz,

hol közelebbi részletek megtudhatók.

199

Megjelent

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület
kiadásában

**Gazdasági
Számviteli
Naptár**

1900. évre.

címmel egy díszesen s teljesen vászonba kötött,
naptár részszel és gazdasági tudnivalókkal ellá-
tott nagy alaku egyszeri számviteli könyv, a melyet
minden gazda számvitelének bejegyzésére az egész
éven át használhat.

Ára díszesen bekötve 1 kor. 50 fillér. portómentes
megküldéssel 1 kor. 80 fillér.

Most jelent meg * * * *

Baromfi hizlalása

• • • és a hizott baromfi értékesítése.

Írta:

az Országos Magyar
Gazdasági Egyesület
megbízásából

**HREBLAY
EMIL**

állatteny. magy. kir.
felügyelő.

45 szövegközti képpel,
csinos vászonkötésben.

Ára
portómentes küldéssel
1 kor. 70 fill.

Megjelent

az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület“ kiadásában

Az Ujlaki Uradalom * * *
Üzleti Berendezése

a „Köztelek“ szerkesztősége
által kitüntetett pályamű.

==== Két tábla, hat ábrával. ====

IRTA:

WIENER MOSZKÓ.

Egy hazai belterjes uradalom üzleti ágának jövedelme-
zőségére és az egyes üzleti ágak viszonyára vonatkozó
részletes adatok ismertetése.

104 oldalas csinos könyv, ára portómentes megküldéssel:

1 korona 10 fillér.

Megjelent

az Országos Magyar Gazd. Egy. kiadásában a

Suschka Richárd

(magyaróvári gazdas. akadémia intézője)

**Egyszerű
gazdasági
számvitel**

az Orsz. Magy. Gazd. Egy. által 1000 frt pályadíjjal
koszoruzott **pályamű.**

Bolti ára csinos vászonkötésben **6 korona.**

A „Köztelek“ előfizetőinek
csomagolás és portómentes megküldéssel **4 korona 60 fillér.**

Megrendelések

a „Köztelek“ kiadóhivatalába **Budapest, IX. ker., Üllői-ut 25. intézendők.**

GŐZMIVELÉS.

Nagyobb területek szántását gőzekével

hajlandó vagyon elválnai; égygy

mélyrigolozást szőlő-telepítésekhez.

Érdeklők kéretnek, hogy alanti címenhez forduljanak.

gőzszerelési vállalkozó
WOLFF ERNŐ, BUDAPEST-KELENFÖLD.

AZ

ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET

felügyelete alatt álló

KÖNYVKIADÓ VÁLLALAT

kiadásában a következő

gazdasági könyvek jelentek meg:

	füzve	kötve
Cselkó és Kossutány <i>Takarmányozás</i> tan ...	2.40	3.-
Cserháti Sándor <i>Talajismeret</i> ...	1.60	2.-
Higard-Treitz <i>Szikes talajok</i>80	1.-
Domokos Kálmán <i>Gazdasági építéset</i>		
<i>I-ső rész</i> ...	2.40	3.-
Száhlénder Gyula <i>Gazdasági építéset</i>		
<i>II-ik rész</i> ...	2.60	3.-
Szűts Mihály <i>Mezőgazdasági becsléstan</i> ...	2.60	3.-
Cserháti Sándor <i>Okszerű talajmivelsé</i> ...	2.60	3.-
Acsódi Jenő <i>Mezőgazdasági Ut-, Vasut- és Hidépítéset</i> ...	2.60	3.-

Molnár István <i>Gazdaság gyümölcsstermélés</i> (sajtó alatt) ...	2.-	2.40
Beiwinkler Vilmos <i>Fajbaromfi-tenyésztés</i> ...	5.-	6.-
Rázsó Imre <i>Czokorrépa-magtenyésztés</i> ...	1.-	..

Megrendelések az

Orsz. Magy. Gazdasági Egyesület pénztári hivatalához
Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám (Köztelek)
intézendők.

Lapunk bekötési táblája

1 frt 36 krért (portómentesen)

kapható kiadóhivatalunkban.

Eladó csemeték.

Jász-Nagykun-Szolnok Vörmegei Gazdasági Egyesület
faiskola telepén

eladó:

100,000 darab egýves akác-csemete ezrenként 10 kor.
25,000 " " glécia " " " 12 " "
15,000 " " kőéves eperfa " " " 14 " "

A dus gyökerezeti, erőteljes növény csemeték, iskolázásra, élőszövény, szegély- és védültetésre kiválóan alkalmasak.

Áruk csomagolásai együtt, vasutállomáshoz szállítva értekn. Nagyobb megrendelések után megfelelő engedmény.

Megrendelések

Egyesületi titkárság Szolnokra

(megyeház) kéretnek.

140

A méltóságos Báró Féesey Jősef ur többszörösen kitüntetett s legutóbb a Szegei orsz. gasd. kiállításon díjat nyert Csegei díjgyájából

eladó

17 darab 2 éves és
4 darab 3 éves

tenyész-igazolvánnyal bíró

magyar fajú bika.

Az eladás február hó 11-én délelőtt 9 órakor kezdik, az előjegyzés addig és elfogadtatik.
Az árak szabottak és pedig a 2 éveseknél 400-600 koronáig, a 3 éveseknél 600-800 koronáig. — Két vagy több vevő kívánására a többek által előjegyzett állatokra árverés kérhető.

Bővebb értesítést nyújt és eladást eszközöl

Csegeioldán (u. p. Jánk)

210

Sz. Tréger Albert
urad. intéző.

2302/1900. C.II.

Magy. kir. államasutak.

Hirdetmény.

(Sajthídra helyesbítések a magyar adriai kötelei díjszabásokban.)

Az 1900. évi január hó 1-ől érvényes magyar adriai vasuti kötelei díjszabásokban a következő sajtóhiba helyesbítések eszközöltek:

A II. rész 1. füzetében a 83. oldalon Pakráz állomásnál az 1., 4. és 8. számú belátó állomások rovataiban az „1” helyett „—” jel irattott, továbbá a 117. oldalon Siodogye állomás IV. kivezős díjszabásának 100. 249.-ről 120.-ra helyesbített.

A II. rész 2. füzetében a 122. oldalon Budapest déli v. (S. B.) állomásnak utirány sorozama „50”-ról „50”-re helyesbített.
Budapest, 1900. évi január 5.

A magy. kir. államasutak igazgatósága egyuttal a többi részben is vasuti igazgatóságok nevében is.

(Utánnyomás nem díjaztatik.)

T. Cz.

Van szerencsének H. J. Iovag Proskowetz Imre ur következő tenyészelt szives figyelmébe ajánlani: Kérel. sora óta nem csupán a belföldön, hanem a külföldön is a legnagyobb és legújabb növekvő sikerrel elterjedt és mint szinte korszakalaktól tenyészelt állományon elismert

Kwaszitti eredeti Hanna-Pedigree vetőárpa,

mely a következő tulajdonságok által tűnik ki:

kiváló korarétség,
legdusabb termés és tele szemek,
legnagyobb keményítőszt tartalom,
legnagyobb kivonatiaknázás,
csekély proteinanyagok,
főmőhősság, főrozódás és puháság,
csöklyé kímélés túlerősségű.

Az érdeklők biztosítására egy Feltétlenül valódi vetőmag beszerzésénél, melyet egyúttal mi gazdaságaink, minden más fajta kiterárával tenyészített és kultiváltak, ezen tenyészletünket az olmitú kereskedelmi és iparkarum védegy-bejegyzési hivatalnál R. Z. 117-118 sz. a fennbéli védőjeggyel bejegyeztettük, a mire az érdekeltek különösen figyelemmel bírtokodunk. Felkérjük, hogy megrendelési mielőbb hozának juttatni sziveskedjék, hogy a kivételnek megfelelő a szükségletek megfelelhessék, minthogy árpank már több ízben meg újv előtt teljesen eladtak. A megrendelések azon sorrendben eszközöltenek, a mint nálunk beérkeznek.

Kwaszitti eredeti Hanna korán érő rozsz, mely szintén egy bel-, mint a külföldön jónak isallatott. Ezen tenyészlet is kiváló korarétség által tűnik ki, úgy hogy learáadás a kései rozzeműnek és sz. árpa előtt történik, a mi a gazdaság hasznok nagy hasznára válik. Kwaszitti korán érő rozszuk jó termés ad, hosszú szárnak és a legújabb főmőhősság, főrozozott, zöld színű szemet tartalmaznak (84% zöld szem, szemben a pektus rozszal), mely 34%-ot tartalmaz). A zöld szemek túlvárolóing értékesebbek — mert nitrogén tartalmuk nagyobb — mint a másszínűek. — A vetés, mint eredeti Hanna árpa, átlag 150 kg. hektáronként. Végül Kwaszitti nemestenyészelti czokorrépa-magunkra (Kiva-Wandenberg fajta) bátorodunk szives figyelműk felhíni, melynek előnyei ismeretesek Feltétlenül közzéadott szivesen szolgunk.

Kwaszitti czokorrépa részv. társaság.
Posta- és teleírásirányítás: Kwaszitti. — Kaiser Ferdinand-Nerthausz állomás: Kwaszitti
Tisztelettel: Kwaszitti